

Suomen Vaunuhistoriallinen Seura
Vagnshistoriska Sällskapet i Finland

Tampereen retki

Vaunuhistoriallisen Seuran retki Tampereella alkoi tutustumisella Tampereen museoiden kokoelma keskuksen, lattiapinta-alaa n. 14 000 m². Saimme kierrellä valtavan, uudehkon ja valoisan rakennuksen uumenissa erinomaisten asiantuntijoiden Hanna Tuokilan, Mia Petäsen ja Sinikka Osmovaaran opastamina. Kokoelmakeskuksessa säilytetään ja konservoidaan esineitä, eikä se ole yleisölle auki. Esineet olivat hyvässä järjestyksessä ja siellä oli kaikkea valtavista katerpillarin

Seuran puheenjohtaja luovutti *Med pomp og prakt*-kirjan museolle.

renkaista eri aikakauden tietokoneisiin. Oli esimerkiksi rivilatopakoneita, joilla sanoma-

lehdet ja kirjat ladottiin ennen sekä valtavia määriä täytettyjä eläimiä jne. Meidän erityisen kiinnostuksen kohteena olivat reet, kiesit ja vaunut, joita oli todella paljon.

Kenraalikuvernööri Franz Seynin reki.

Näimme mm. venäläiselle kenraaliluutnantille ja Suomen kenraalikuvernöörille (1909-1917) Franz Seynille kuuluneen kuomullisen reen. Kenraalikuvernööri oli Venäjän tsaarin korkein edustaja Suomen suuriruhtinaskunnassa ja hänen tehtävänään oli vaalia venäjän etua. Seynin aktiivi sotilasura päättyi, kun Suomen kenraalikuvernööri Nikolai Bobrikov nimitti hänet marraskuussa 1900 kansliapäälliköksi.

Bobrikovin murhan jälkeen (1904) tsaari Nikolai II nimitti Suomen

Erikoisuuksiin kuului mm. Jakovlevin vaunutehtaalla Pietarissa valmistunut sähköistetty Landau.

kenraalikuvernööriksi ensin ruhtinas ja kenraaliluutnantti Ivan Obolenskin (1904). Obolenski oli toiminut keisarillisen hovin tallipäällikkönä ja palvellut keisarillisilla huvijahdeilla.

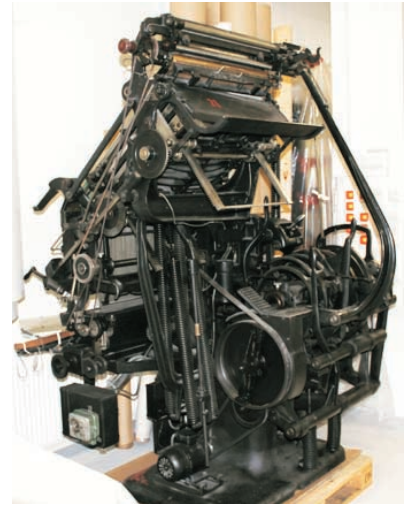
Obolenskin jälkeen seurasi Nikolai Gerard (1905). Hän oli ensimmäinen

tätä virkaa hoitavaa siviili ja arvoltaan todellinen salaneuvos. Todellinen salaneuvos vastasi arvoltaan kenraalia tai amiraalia ja todellista salaneuvosta puhuteltiin ”teidän korkeaylhäisyytenne”, kun puolestaan salaneuvosta puhuteltiin ”teidän ylhäisyytenne”.

Gerardia seurasi ratsuväenkenraali Vladimir von Boeckmann (Böckmann 1908).

Edellä mainittuja Suomen kenraalikuvernöörejä pidettiin Bobrikovin jälkeen Venäjällä liian suopeasti suomalaisiin suhtautuvina ja he saivat lyhyehköiksi

Rivilatmakone.

jääneiden virkakausien jälkeen väistyä. Esimerkiksi von Boeckmann muutti Venäjän vallankumouksen jälkeen Suomeen ja sai täältä turvapaikka-oikeuden ja eläkkeen. Myös Gerard muutti takaisin Suomeen 1922 köyhänä ja sairaana ja sai paikan Halilan parantolasta Suomen hallituksen vieraana kuolemaansa asti 1929.

Bobrikovin kansliapäälliköstä Franz Seynistä tuli siis Suomen kenraalikuvernööri vuonna 1909 ja sortotoimet ja venäläistämispyrkimykset Suomessa voimituivat taas.

Paljon on siis näkemämme reki kokenut ja nähnyt ja nyt se seisoi

jo kauan sitten loppuneen työuran päätteeksi nöyränä silmiemme edessä uudehkon ja valoisan tamperelaisen hallin uumenissa. Entisen ajan loisto ja arvovalta on kauan sitten kulahtanut ja olo on kuin se häpeäisi meihin suomalaisiin kohdistettuja sortotoimia, johon oli joutunut osallistumaan.

Yllätykseksemme oli Tampereen museoiden poistolistoilla moni

reki, kiesi ja vaunu, joita tarjottiin meille vierailijoille. Tampereen museot antoivat siis meille retkellä olevien vastuulle näiden poistoajokaluja kunnostamisen ja säilyttämisen tuleville sukupolville. Hyvä on, jos me pystymme historian kätköistä löytämään tiedon murusia henkilö- ja paikallis-historiasta kyseisistä ajokaluista. Nämä tiedot sitten tallennetaan Suomen Vaunuhistoriallisen

Tampereella. Museokierros aidossa ympäristössä, joka oli rakennettu asuin- ja edustuspalatsiksi, oli vaikuttava. Ääniopastus oli mukaansa tempaava. Esillä olivat aidot esineet ja näyttävät, upeat puvut näköisnukeilla.

seuran tulevaan tietokantaan, kun se aikanaan on toiminnassa.

Kokoelmakeskuksesta vierailu jatkui museokeskus Vapriikkiin, jossa olisi ollut valtavasti nähtävää, mutta ajanpuutteen takia keskityimme tällä kertaa lähinnä vaikuttavaan Tampere 1918 näyttelyyn, joka kertoi kuvin, äänitehostein ja esinein kummankin osapuolen osalta mitä keväällä 1918 Tampereella tapahtui tässä kummallisessa sodassa. Nimestä kiistellään vieläkin, oliko se sisällissota, veljessota vai vapausseura?

Museokeskus Vapriikin vieraina olimme saaneet hyvät parkkipaikat museon pihalta ja sieltä kävelimme Tallipihaan, joka on ainutlaatuinen vanha puutalo-

miljöö keskellä Tamperetta ja joka on aikoinaan rakennettu ratsuhevosten ja vaunujen toimipaijaksi. Nykyisin Tallipiha toimii ympärivuotisena tapahtumapaikkana ja retkikohteena.

Tallipihalta ryhmämme käveli Museo Milavidaan eli Näsilinnaan, jonka alkuperäinen nimi Milavida on otettu taas käyttöön. Milavida valmistui 1898 ja sen rakennutti Finlaysonin puuvillatehtaan omistajasukuun kuulunut Peter von Nottbeck.

Museon päänäyttely kertoi von Nottbeckin suvun vaiheista

Museo Milavidan sivinäyttely oli Ihanat pokat -näyttely. Näyttely esitteli silmälasimuotia vuosien varrelta. Esillä oli silmlaseja niin J.L. Runebergiltä kuin Urho Kekkoselta.

Paljon saimme päivän aikana kokea ja nähdä. Kiitämme vielä kerran Tampereen museoita, että saimme olla heidän vieraina ja toivomme, että olemme sen luottamuksen arvoisia, joka meille osoitettiin, kun jäsenillemme luovutettiin hienoja ja arvokkaita ajopelejä. Luovutus-tilaisuus tulee tapahtumaan 29.9.2016 televisiokameran ollessa läsnä.

